A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2018. november 8.*

„Közbeszerzési szerződések – Közbeszerzési eljárás – Magán auditor által végzett vizsgálat – Az OLAF által végzett vizsgálat – Szabálytalanságok megállapítása – A felperessel szembeni közigazgatási szankcióra vonatkozó bizottsági határozat – Az Unió általános költségvetéséből finanszírozott közbeszerzési szerződések odaítélésére irányuló eljárásokból és támogatások nyújtásából hat hónapos időtartamra történő kizárás – A korai felismerési és kizárási rendszer adatbázisába való felvétel – Új jogalap – A védelemhez való jog”

A T-454/17. sz. ügyben,

a **„Pro NGO!” (Non-Governmental-Organisations/Nicht-Regierungs-Organisationen) e.V.** (székhelye: Köln [Németország], képviseli: M. Scheid ügyvéd)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: F. Dintilhac és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az Európai Unió általános költségvetéséből finanszírozott közbeszerzési szerződések odaítélésére irányuló eljárásokban és az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendeletben (HL 2012. L 298., 1. o.) előírt támogatásokban való részvételből a felperes hat hónapos időtartamra való kizárására, valamint a felperest a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló, 2015. március 2-i (EU) 2015/323 tanácsi rendeletben (HL 2015. L 58., 17. o.) előírt alapokból azonos időtartamra való kizárására irányuló közigazgatási szankcióról szóló, 2017. május 16-i bizottsági határozat megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (kilencedik tanács),

tagjai: S. Gervasoni elnök, L. Madise és R. da Silva Passos (előadó) bírák,

hivatalvezető: E. Coulon,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 A felperes a „Pro NGO!” (Non-Governmental-Organisations/Nicht-Regierungs-Organisationen) e.V., Németországban bejegyzett egyesület, amely tevékenységét a nem kormányzati szervezeteknek történő tanácsadás és támogatás területén végzi e szervezetek pénzügyi támogatásokra való pályázása és projektjeik végrehajtásának keretében.

2 2011. július 15-én a felperes az Európai Bizottság által támogatott projektre vonatkozó „partnerségi nyilatkozatot” írt alá, amelyben feljogosította a vezető partnert, hogy „támogatási szerződést” írjon alá a „Bizottsággal”, és képviselje őt az ez utóbbival történő minden információcsere során e projekt végrehajtásával összefüggésben.

3 2011. december 29-én a Moldovai Köztársaságban működő képviselete által képviselt Európai Unió támogatási szerződést (a továbbiakban: támogatási szerződés) írt alá az „International Society for Human Rights – Moldavian Section”-nel (a továbbiakban: ISHR-MS), amely „A moldáviai civil társadalom szervezeteinek erősítése az AIDS megelőzésének, valamint a fogvatartott nők és kiskorúak védelmének területén” elnevezésű projektre (a továbbiakban: projekt) vonatkozott. A projekt teljes támogatható költségét 517 531 euróra becsülték. Az uniós finanszírozás összegét maximum 414 025 euróban rögzítették.

4 A támogatási szerződés IV. mellékletének 5.3. cikke értelmében a 10 000 euró értéket meghaladó, de a 60 000 eurónál kisebb értékű beszerzési szerződéseket közzététel nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatását követően kellett megkötni, amely során az ISHR-MS-nek legalább három beszállítóval kellett konzultálnia, és közülük eggyel vagy többel kellett megtárgyalnia a szerződés feltételeit.

5 2012. január 17-én az ISHR-MS és a felperes együttműködési megállapodást kötött a projekt végrehajtása céljából (a továbbiakban: együttműködési megállapodás).

6 Egy könyvvizsgáló társaság (a továbbiakban: auditor) a Bizottság kérésére ellenőrizte a projektet (a továbbiakban: ellenőrzés). Ezen ellenőrzés két részre oszlott, a 2013. április 8-tól április 12-ig tartó első szakasz a 2011. december 30. és 2012. december 31. közötti időszakra terjedt ki, a 2014. július 21-től 23-ig tartó második szakasz pedig az ezt követő, 2013. április 26-ig tartó időszakra.

7 Az ellenőrzés első szakaszát követően az auditor 2013. május 3-án levélben értesítette a Bizottságot arról, hogy a 2013. április 9-én tartott értekezleten további felvilágosításokat kért a projekt tekintetében a kiadói szolgáltatások nyújtója kiválasztásának céljából lefolytatott közbeszerzési eljárás tárgyában. Ebben a levélben az auditor először is előadta, hogy a felperestől és az ISHR-MS-től azt az információt kapta, hogy semmiféle különös eljárás nem került megszervezésre, azon tény okán, hogy a szóban forgó összegek, összesen 42 424,44 euró, különböző költségvetési tételek alapján könyvelték el. Hasonlóképpen, a felperes egyik képviselője másnap egy értekezlet során különböző kiadóvállalatok által benyújtott három ajánlatot adott át neki, és elmagyarázta, hogy rosszul értette a feltett kérdést, és e három ajánlatot figyelembe vették a szolgáltató kiválasztása előtt.

8 Ezt követően az ISHR-MS bemutatta az auditornak egy 2013. október 17-i, az ellenőrzés első szakaszára vonatkozó jelentés tervezetét. E szervezet ebben többek között azt állította, hogy „az auditor [a 2013. április 9-i értekezlet során] azt kérdezte [tőle], hogy lefolytattak-e [a kiadói szolgáltatások nyújtójának kiválasztására vonatkozó] közbeszerzési eljárást], [ő pedig] azt válaszolta, hogy nem került sor közbeszerzési eljárásra, mivel a szerződésük nem követelte meg azt”, és „[k]özzététel nélküli tárgyalásos eljárást folytattak le”, és „[m]ásnap reggel a kiadói szolgáltatások három nyújtójának három ajánlatát, valamint a kiválasztott szolgáltatóval kötött szerződést”, és részletezte az auditornak a lefolytatott tárgyalásos eljárást, és „[s]emmiféle bizonyítékot nem kértek tőle”.

9 2015. január 23-án az Európai Csalásellenes Hivatal (OLAF) a projekt keretében elkövetett esetleges szabálytalanságokra vonatkozó jelentést készített (a továbbiakban: OLAF-jelentés).

10 2015. szeptember 8-án az auditor elkészítette az ellenőrzésre vonatkozó végleges jelentését (a továbbiakban: végleges jelentés).

11 Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 298., 1. o.) 108. cikkének (5)–10) bekezdése értelmében létrehozott testület (a továbbiakban: testület) 2017. január 16-i levelében tájékoztatta a felperest, hogy a Bizottság azt kérte, hogy fogadjon el egy ajánlást, mielőtt sor kerülne egy olyan határozat meghozatalára, amely a felperest kizárja a közbeszerzési szerződésekben való részvételből, valamint a támogatások nyújtásából. E levél 3.2. pontja megemlítette, hogy az ellenőrzés során megállapításra került, hogy az ISHR-MS nem szervezett közbeszerzési eljárást a támogatási szerződés IV. mellékletének megfelelően. Az is megállapításra került, hogy a felperes hamis dokumentumokat nyújtott be az auditornak a célból, hogy azt a benyomást keltse, hogy közbeszerzési eljárásokat szerveztek.

12 A felperes 2017. január 30-i leveleiben küldte meg észrevételeit.

13 2017. február 9-i és március 6-i levelében a testület egyéb információkat is küldött a felperesnek. Ez utóbbi 2017. február 15-i és március 8-i leveleiben nyújtotta be észrevételeit.

14 2017. március 24-én a testület ajánlást fogadott el, amelyben felhívta a Bizottságot, hogy súlyos szakmai hiba miatt hat hónapra zárja ki a felperest a közbeszerzési eljárásokban való részvételből és a támogatások nyújtásából.

15 2017. március 24-i határozatával a Bizottság két évre kizárta az ISHR-MS-t a közbeszerzési eljárásokban való részvételből és a támogatások nyújtásából.

16 A fenti 14. pontban említett ajánlást követően a Bizottság elfogadta a 2017. május 16-i határozatot, amely közigazgatási szankcióként súlyos szakmai hiba miatt hat hónapra kizárta a felperest a közbeszerzési eljárásokból, valamint az Európai Unió általános költségvetéséből finanszírozott és a 966/2012 rendeletben előírt támogatások nyújtásából, továbbá szintén hat hónapra kizárta a felperest a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló, 2015. március 2-i (EU) 2015/323 tanácsi rendeletben (HL 2015. L 58., 17. o.) előírt alapokból (a továbbiakban: megtámadott határozat).

17 A megtámadott határozat (39) preambulumbekezdésében a Bizottság megállapította, hogy az a körülmény, hogy a szóban forgó dokumentumokat az ISHR-MS kérésére készítették el, nem mond ellent annak a ténynek, miszerint a felperes azért nyújtotta be azokat az auditornak, hogy meggyőzze arról, hogy tiszteletben tartották a közbeszerzési eljárásokat. Ugyanezen preambulumbekezdés szerint az a puszta tény, hogy a felperes azt követően nyújtotta be e dokumentumokat, hogy az ellenőrzés során elismerte, hogy semmilyen közbeszerzési eljárás nem került lefolytatásra, még akkor is kifejezetten megkérdőjelezhetővé teszi szakmai feddhetetlenségét, ha nem ő maga készítette el e dokumentumokat.

18 A megtámadott határozat (45) preambulumbekezdésében a Bizottság megállapította, hogy „a [felperessel] lefolytatott kontradiktórius eljárás megnyitása során a testület felvetette az egy évre történő kizárás lehetőségét, figyelembe véve: […] [a felperes] szándékos magatartását, tekintettel arra, hogy a dokumentumoknak az auditor számára való, megállapítottnak tekintendő benyújtása ez utóbbi félrevezetésének szándékával történt”.

Az eljárás és a felek kérelmei

19 A Törvényszék Hivatalához 2017. július 14-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

20 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

21 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet mint megalapozatlant;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

22 A felperes keresetlevelében négy jogalapot hoz fel a megtámadott határozat megsemmisítése iránti kérelme alátámasztására. Először is, a Bizottság hiányosan állapította meg a vele szemben alkalmazott szankciót igazoló tényeket. Másodsorban a Bizottság a végső jelentésnek ellentmondó módon értékelte a tényeket. Harmadsorban a Bizottság az OLAF-jelentéssel ellentmondásos módon értékelte a tényeket. Negyedsorban a Bizottság megsértette a meghallgatáshoz való jogát. Válaszában a felperes ezenfelül a szankció aránytalanságára is hivatkozik.

23 Először is az első három jogalapot kell együttesen megvizsgálni, amelyek keretében a felperes lényegében azt állítja, hogy a bizottság hiányosan, valamint a rendelkezésére álló dokumentumoknak, különösen a végső jelentésnek és az OLAF-jelentésnek ellentmondóan állapította meg az alkalmazott szankciót igazoló tényeket.

Az első három, a releváns tények hiányos megállapítására, a tényeknek a végleges jelentéssel ellenmondóan történő értékelésére, illetve a tényeknek az OLAF-jelentéssel ellentmondóan történő értékelésére alapított jogalapról

24 A felperes először is arra hivatkozik, hogy a Bizottság a megtámadott határozatot kizárólag az auditor 2013. május 3-i levele alapján igazolja. Azt állítja, hogy a Bizottságnak nem kizárólag ezen ideiglenes következtetésekre kellett volna támaszkodnia, hanem épp ellenkezőleg, határozatát az összes, és elsősorban a végleges jelentésben rendelkezésre álló bizonyíték átfogó elemzése alapján kellett volna elfogadnia, ily módon elismerve, hogy azokat a tényeket, amelyek ebben a levélben szerepeltek, nem tartották fenn e jelentésben.

25 Ezt követően a felperes azt állítja, hogy annak értékelése tekintetében, hogy magatartása súlyos szakmai kötelezettségszegésnek minősült, a Bizottság helytelenül állapította meg, hogy hamisított dokumentumokat nyújtott be az auditornak a célból, hogy meggyőzze, hogy tiszteletben tartották a közbeszerzési eljárásokat, még akkor is, ha nem maga készítette az említett dokumentumokat. Arra is hivatkozik, hogy a végleges jelentésben nem szerepel annak említése, hogy képviselője dokumentumokat adott át. Arra a következtetésre jut, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok átfogó elemzésének oda kellett volna vezetnie, hogy a Bizottság elismerje, hogy a szóban forgó dokumentumokat nem adta át az auditornak, tehát nem tanúsított semmiféle jogellenes magatartást.

26 Végül a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottságnak úgy kellett volna elfogadnia a határozatát, hogy figyelembe veszi az OLAF-jelentést is, és ily módon el kellett volna ismernie, hogy nem adta át a szóban forgó dokumentumokat, következésképpen semmiféle jogellenes magatartás nem róható fel vele szemben. A felperes szerint az OLAF vizsgálói nem jutottak arra a következtetésre, hogy egyik képviselője bemutatta az auditornak a szóban forgó három ajánlatot.

27 A Bizottság vitatja ezeket az érveket.

28 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy 2013. május 3-i levelében az auditor megemlítette, hogy először azt az információt kapta a felperestől és az ISHR-MS-től, miszerint semmiféle különös közbeszerzési eljárás megszervezésére nem került sor. Ezenfelül az említett levélben az auditor előadta, hogy a felperes egyik képviselője mutatta be neki másnap a különböző kiadóvállalatok által benyújtott három ajánlatot, kifejtve, hogy rosszul értette az auditor kérdését, és ezen ajánlatokat figyelembe vették a szolgáltató kiválasztása előtt.

29 Másodsorban, az OLAF-jelentés szerint az auditornak az ellenőrzés keretében átadott dokumentumok hamisak voltak, amelyeket az ISHR-MS kérésére készítettek el abból a célból, hogy azt a benyomást keltsék, hogy tiszteletben tartották a szerződést. Ebben a jelentésben az OLAF előadja, hogy tényfeltáró látogatást végzett Moldáviában, és meg tudta erősíteni a támogatás kedvezményezettje által alkalmazott csalárd módszert.

30 Harmadsorban, a végleges jelentésből az tűnik ki, hogy kezdetben a projekt koordinátora kifejtette az auditornak, hogy semmilyen tárgyalásos eljárást nem folytattak le. Mindazonáltal az említett jelentés szerint másnap az auditor három, különböző kiadói szolgáltató által benyújtott ajánlatot kapott, és az ellenőrzés után egy héttel a kedvezményezett megküldte számára a hiányzó dokumentumok szkennelt változatát. Az auditor szerint az a személy, aki valamennyi dokumentumot aláírta, N. volt, a projekt koordinátora.

31 Negyedsorban a felperes 2017. január 30-i észrevételeiből, a keresetlevél 19. pontjából, valamint a válasz 11. és 12. pontjából az tűnik ki, hogy maga a felperes tájékoztatta úgy az auditort a 2013. április 9-i értekezlet során, hogy nem szervezett semmiféle „ajánlattételi felhívást”. Ugyanezen alkalommal az IHSR-MS is előadta, hogy ő sem szervezett semmiféle „ajánlattételi felhívást”.

32 Ötödsorban, a válasz 13. és 14. pontjában a felperes azt állítja, hogy amikor az auditor ezt követően ugyanezen 2013. április 9-i értekezleten a „tárgyalásos eljárásra” vonatkozó dokumentumokat kérte, kifejtette, hogy semmiféle „ajánlattételi felhívást” nem szervezett, ily módon a „tárgyalásos eljárásra” vonatkozó dokumentumokat sem tudta benyújtani. Mindazonáltal a felperes ugyanezekre vonatkozó állításai szerint az ISHR-MS képviselője ugyanezen alkalommal előadta, hogy három ajánlatot kapott. A felperes szerint e három ajánlatot másnap, azaz 2013. április 10-én az említett képviselő bemutatta az auditornak a felperes képviselőjének jelenlétében. A felperes azt állítja, hogy nem tudott arról, hogy az ISHR-MS ajánlattételi felhívást szervezett, vagy hogy ajánlatokat kapott.

33 Egyfelől a fentiekből az következik, hogy a felperes elismeri, hogy azt adta elő az auditornak, hogy semmiféle „ajánlattételi eljárást”, illetve semmiféle „tárgyalásos eljárást” nem folytatott le a kiadói szolgáltató tekintetében a projekt keretében. Másfelől, szintén a fentiekből következik, hogy az ISHR-MS képviselője ezzel szemben azt állította, hogy három ajánlatot kapott, és ezt követően átadta a vonatkozó dokumentumokat az auditorral 2013. április 10-én tartott értekezleten, amelyen a felperes jelen volt.

34 Mindazonáltal a felperes, bár elismeri a tényeknek az általa a fenti 33. pontban említett változatát, vitatja a felelősségét az ugyanezen pontban említett dokumentumok kidolgozásával kapcsolatban, és tagadja, hogy személyesen adta át ezeket a dokumentumokat az auditornak az ez utóbbival 2013. április 10-én együtt tartott értekezleten. A felperes ezen összefüggésben vitatja a megtámadott határozatot.

35 E tekintetben meg kell állapítani, hogy, először is, a felperes az ISHR-MS-szel együtt jelen volt a 2013. április 10-i értekezleten. Másodsorban, amint az az auditor 2013. május 3-i leveléből kitűnik, a vitatott tények bekövetkeztével egyidejűleg, és amint azt a Bizottság egyik független auditora is megállapította, a felperes volt az, aki ezen értekezlet során bemutatta a különböző kiadóvállalatok által benyújtott három ajánlatot. Harmadsorban, még azt feltételezve is, hogy – amint azt a felperes állítja válaszában – az ISHR-MS nyújtotta be az auditornak a szóban forgó dokumentumokat, az ügy irataiból egyáltalán nem következik, hogy a felperes elhatárolódott volna attól a cselekménytől, hogy az ISHR-MS benyújtotta az említett dokumentumokat az auditornak, mikor ő is bejelenthette volna ezt a szabálytalanságot, vagy legalább is tartózkodott volna attól, hogy részt vegyen az említett értekezleten. Negyedsorban, a felperesnek a támogatási szerződés kezelésével kapcsolatos felelőssége a „partnerségi nyilatkozatból”, a szerződés 16. cikkéből és az együttműködési megállapodásból ered.

36 Ráadásul, a felperes állításával szemben, sem az OLAF-jelentés, sem pedig a végleges jelentés nem mondott ellent az auditor 2013. május 3-i levelének, amelyben pontosításra került, hogy a felperes különböző kiadóvállalatok által benyújtott három ajánlatot mutatott be. Egyfelől ugyanis az OLAF-jelentés nem azt részletezi, hogy ki nyújtotta be a szóban forgó dokumentumokat az auditornak, hanem kizárólag azt, hogy a dokumentumok hamisak voltak, és azokat az ISHR-MS kérésére dolgozták ki az ellenőrzés tekintetében a célból, hogy azt a benyomást keltsék, hogy tiszteletben tartották a szerződést. Másfelől, a végleges jelentés rámutat, hogy az auditor egy olyan értekezlet során kapta meg a három ajánlatot, amelyen a felperes és az ISHR-MS is részt vett, mindazonáltal nem került meghatározásra, ki nyújtotta be e dokumentumokat az auditornak.

37 A fentiekből az következik, hogy a Bizottság joggal állapította meg, hogy a felperes szándékosan tévesztette meg az auditort.

38 E szándékos magatartást egyébként az a 2017. július 10-i nyilatkozat sem teszi megkérdőjelezhetővé, amelyet M. B., a felperes igazgatótanácsának elnöke írt alá, és amelyet a keresetlevélhez csatoltak mellékletként.

39 E tekintetben meg kell ugyanis állapítani, hogy bár az ítélkezési gyakorlat értelmében egy nyilatkozat bizonyító erővel rendelkezhet, e bizonyító erő értékelése tekintetében ellenőrizni kell a benne foglalt információ valószínűségét és valószerűségét kell vizsgálni, figyelembe véve különösen az irat eredetét, készítésének körülményeit, címzettjét, valamint meg kell vizsgálni, hogy a tartalma alapján értelmesnek és hitelesnek tűnik-e (lásd: 2014. július 3-i Alchaar kontra Tanács ítélet, T-203/12, nem tették közzé, EU:T:2014:602, 164. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Márpedig a szóban forgó nyilatkozat magától a felperestől származik, azt az igazgatótanácsának elnöke írta alá, és annak ellentmond a tényeknek az auditor 2013. május 3-i levelében szereplő változata, amelyet egy független auditor készített és szerkesztett a tények megvalósulásának pillanatában. Ezt a levelet egyébként sem a végleges jelentés, sem pedig az OLAF-jelentés nem vitatja.

41 Ráadásul ahhoz, hogy határozni lehessen a megtámadott határozat, és különösen annak a fenti 17. pontban említett (39) preambulumbekezdése megalapozottságáról, azt kell részletesen elemezni, hogy milyen felelősség hárult a felperesre a projekt keretében.

42 Először is arra kell emlékeztetni, hogy a felperes által 2011. július 15-én aláírt „partnerségi nyilatkozatban” ez utóbbi a projekt tekintetében társfelelősként kötelezte el magát. Ebből a nyilatkozatból, amely úgy határozza meg a partnerséget, hogy az „két vagy több szervezet […] közötti olyan viszony, amely megosztja a felelősséget a Bizottság által támogatott projekt végrehajtása tekintetében”, a felperes tudomást szerzett a támogatási szerződésre vonatkozó valamennyi kötelezettségről, és feljogosította az ISHR-MS-t is arra, hogy „képviselje őt a Bizottsággal folytatott minden levelezés tekintetében a [Bizottság által finanszírozott] projekt végrehajtásával összefüggésben”. Ebben a megállapodásban az is szerepelt, hogy az ISHR-MS-nek „rendszeresen konzultálnia kell partnereivel, és tájékoztatni kell őket a [projekt] előrehaladásáról.”

43 Másodsorban, egyfelől a támogatási szerződés II. melléklete 16.2. cikkének harmadik bekezdése előírja, hogy „az [ISHR-MS] kötelezi magát, hogy biztosítja […] a [projekt] műszaki és pénzügyi irányítására vonatkozó valamennyi dokumentumhoz való […] megfelelő hozzáférést.” E melléklet 16.3. cikke azt is megemlíti, hogy „az [e melléklet] 16.2. cikkében szereplő dokumentumok magukba foglalják […] a közbeszerzési eljárásokra vonatkozó bizonyítékokat, mint például az ajánlattételi felhívásokra, az ajánlattevők ajánlataira és az értékelési jelentésre vonatkozó dokumentumokat”. Másfelől a támogatási szerződés IV. mellékletének 5.3. cikke előírja, hogy „[a] 60 000 euró értéket meg nem haladó árubeszerzési szerződéseket közzététel nélküli tárgyalásos eljárást követően kell odaítélni, amely eljárás során az [ISHR-MS] legalább három, általa kiválasztott ajánlattevővel tárgyal”, illetve „[a] 10 000 euró vagy annál kisebb értékű szerződéseket illetően [az ISHR-MS] a rendeléseket egy darab ajánlat alapján is megteheti”.

44 Harmadsorban, az együttműködési megállapodás úgy rendelkezik, hogy „az ISHR-MS [és a felperes] megegyeznek abban, hogy együtt dolgoznak a projekt […] végrehajtásán”. E megállapodás előírja, hogy „[a]z ISHR-MS a projekt összessége végrehajtásának végső felelőse, ami magába foglalja a projekt valamennyi tevékenységének előkészítését és végrehajtását […]; a projekt összeegyeztethetőségét és felügyeletét, valamint [az Európai Unió moldáviai képviseletének] szánt jelentések elkészítését”. Azt is előírja, hogy „az ISHR-MS minden alkalommal kikéri a [felperes] véleményét, amennyiben az szükséges”, illetve, hogy „[a] személyzetet vagy a projekt végrehajtását érintő legfontosabb kérdéseket döntés előtt a felek megvitatják”. Végül e megállapodás előírja, hogy „[a felperes] különösen […] a tapasztalt személyzet rendelkezésre bocsátásáért felelős az [ISHR-MS] támogatása és képzése érdekében a projekt valamennyi szempontja (végrehajtás, jelentések készítése, összeegyeztethetőség) vonatkozásában”.

45 A fentiekre figyelemmel a felperes megalapozatlanul vitatja a Bizottság általi, a megtámadott határozatban foglalt ténybeli értékelését, illetve tagadja a felelősségét a fenti 33. pontban említett, a kiadói szolgáltatásokra vonatkozó három ajánlatnak az auditorhoz történő benyújtását illetően. Ugyanis, bár a megtámadott határozat nem vitatja, hogy az ISHR-MS minősül felelősnek e dokumentumok kidolgozásáért, a Bizottság jogosan állapította meg, hogy ez nem zárja ki a felperes azzal kapcsolatos felelősségét, hogy e dokumentumokat továbbították az auditornak.

46 A fenti 42–44. pontban említett tényezőkből az következik, hogy az ISHR-MS volt a projekt összessége irányításának végső felelőse, a projekt valamennyi tevékenységének előkészítését és végrehajtását is beleértve. A támogatási szerződés II. mellékletének 16. cikke értelmében, az említett szerződés IV. mellékletének 5.3. cikkével összefüggésben, a szóban forgó, közzététel nélküli tárgyalásos eljárást a jelen ügyben meg kellett volna szervezni. E tényezőkből az is következik, hogy a kiadói munkákra irányuló beszerzési szerződést, tekintettel arra, hogy értéke 42 424,44 euró volt, a projekt keretében egy közzététel nélküli tárgyalásos eljárást követően kellett volna odaítélni, amelynek során legalább három szolgáltatóval kellett volna konzultálni.

47 Mindazonáltal, a fenti 42–44. pontban említett tényezők alapján az ISHR-MS-nek a felperes véleményét kellett volna kérnie, ha azt szükségesnek ítéli, és a legfontosabb, elsősorban a projekt végrehajtására vonatkozó kérdéseket a feleknek a döntés megelőzően meg kellett volna vitatniuk. Az együttműködési megállapodásból többek között az következik, hogy a felperes felelős volt azért, hogy az ISHR-MS támogatása és képzése érdekében tapasztalt személyzetet bocsásson rendelkezésre a projekt valamennyi szempontja, nevezetesen a végrehajtás, a jelentések készítése és az összeegyeztethetőség vonatkozásában.

48 Márpedig, tekintettel ISHR-MS támogatására irányuló feladataira, különösen a projekt végrehajtása tekintetében, és figyelembe véve a kiadói szoláltatásokra vonatkozó szerződés értékét is, nevezetesen a 42 424,44 eurót, amely az uniós finanszírozás tekintetében megállapított maximum (nevezeten 414 025 euró) több, mint 10%-át jelentette, a felperes már felelős volt azon követelmény tiszteletben

tartásának biztosításért, hogy legalább három szolgáltatóval kerüljön sor konzultációra, valamint annak biztosításáért, hogy a fenti 33. pontban említett dokumentumok valósak legyenek, amikor azokat benyújtják az auditornak, még akkor is, ha nem maga dolgozta ki azokat.

49 Először is az a tény ugyanis, hogy a felperes maga tájékoztatta úgy az auditort, hogy nem folytatott le semmiféle, a projekt keretében a kiadói szolgáltatást nyújtó személy kiválasztására irányuló „ajánlattételi eljárást”, sem pedig „tárgyalásos eljárást”, önmagában figyelembe veendő fontos tényező azon felelőssége tekintetben, hogy a későbbiekben dokumentumokat adott át az auditornak. Valójában az a puszta tény, hogy léteztek ezen, a fenti 33. pontban említett dokumentumok, ellentétben áll a felperes által a projekt partnere minőségében az auditorral közölt információkkal.

50 Másodsorban hangsúlyozni kell, hogy a fenti 33. pontban említett dokumentumokat egy olyan értekezlet során adták át az auditornak, amelyen a felperes is részt vett. Márpedig, tekintettel a felperesnek a „partnerségi nyilatkozat”, a támogatási szerződés 16. cikke, valamint az együttműködési megállapodás szerinti felelősségére, már e puszta jelenléte felelőssé teszi ezen átadásért. Az ISHR-MS-nek a projekt végrehajtásában történő támogatási feladatai keretében a felperesre hárul, hogy a szóban forgó dokumentumok átadásakor meggyőződjön arról, hogy tiszteletben tartották a tárgyalásos eljárást, és e dokumentumok megfeleltek az ISHR-MS-hez ténylegesen beérkezett ajánlatoknak. Amint az a fenti 35. pontban is megállapításra került, az iratokból nem tűnik ki, hogy a felperes elhatárolódott volna az ISHR-MS azon cselekményétől, hogy e dokumentumokat átadta az auditornak a 2013. április 10-i értekezleten, jóllehet tudott az átadott dokumentumok nem valós jellegéről, különösen az auditorral 2013. április 9-én közölt azon információkat követően, miszerint semmiféle „ajánlattételi eljárás” vagy „közbeszerzési eljárás” lefolytatására nem került sor.

51 Ily módon a felperes nem állíthatja joggal, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság hiányosan állapította meg az alkalmazott szankciókat igazoló tényeket, illetve a rendelkezésére álló dokumentumokkal, különösen a végleges jelentéssel és az OLAF-jelentéssel ellentmondó módon.

52 Ebből következik, hogy a második és harmadik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani. Következésképpen nem kell megvizsgálni a felperes által a keresetlevél 18. és 31. pontjában megfogalmazott, tanúk meghallgatása iránti kérelmeket.

A meghallgatáshoz való jog megsértésére alapított, negyedik jogalapról

53 A jogalap első részében a felperes arra hivatkozik, hogy csak az után tekinthetett be az auditor 2013. május 3-i levelébe, illetve az OLAF-jelentésbe, hogy a meghallgatáshoz való joga megsértésén alapuló kifogást hozott fel. A felperes továbbá azt állítja, hogy megfosztották attól a lehetőségétől, hogy állást foglaljon e dokumentumok potenciálisan meghatározó pontjairól, mivel e dokumentumok vele közölt változataiban számos rész nem volt hozzáférhető. A jogalap második részében a felperes azt állítja, hogy kizárólag a testület közvetítője által hallgatták meg és kapott hozzáférést az iratokhoz, és maga a Bizottság sem hallgatta meg a megtámadott határozat elfogadása előtt.

54 A Bizottság nem ért egyet ezzel az érveléssel. Ezenfelül, a Bizottság a Törvényszék eljárási szabályzatának 84. cikkére támaszkodva azon érv elfogadhatatlanságára hivatkozik, amelyet a felperes első ízben a válasz szakaszában hozott fel, és amely szerint ez utóbbit kizárólag a testület közvetítője által hallgatták meg és kapott hozzáférést az iratokhoz, illetve nem hallgatták meg a megtámadott határozat elfogadása előtt.

55 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikkének (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit az Unió intézményei, szervei és hivatalai részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék. Az említett cikk (2) bekezdése szerint e jogból elsősorban az következik, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák.

56 A meghallgatáshoz való jog tiszteletben tartása – amely közvetlenül köti az Unió bármely intézményét, szervezetét vagy szervét – minden, ezen közigazgatási szervek cselekményei által közvetlenül érintett személy számára biztosítja, hogy álláspontját hasznosan és hatékonyan ismertethesse az olyan eljárások során, amelyek olyan egyedi intézkedés elfogadásához vezethetnek, amelyek hátrányosan érintheti érdekeit (lásd: 2017. október 19-i Bernaldo de Quirós kontra Bizottság ítélet, T-649/16, nem tették közzé, EU:T:2017:736, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 A negyedik jogalap első részét illetően meg kell állapítani, hogy az a puszta tény, hogy a felperes rendelkezésére bocsátott dokumentumok egyes részei nem voltak hozzáférhetőek, nem sértette a felperes meghallgatáshoz való jogát, amint azt a Bizottság is joggal állítja.

58 Először is, az auditor 2013. május 3-i levelét illetően, az abban szereplő azon tények, amelyek a megtámadott határozatban is szerepelnek, a fenti 7. pontban említett tényekkel azonosak. E levélben az auditor tájékoztatta a Bizottságot, hogy egy értekezlet során további felvilágosításokat kért a projekt tekintetében a kiadói szolgáltatásokat nyújtó személy kiválasztása érdekében lefolytatott közbeszerzési eljárás tárgyában. Ebben a levélben előadta, hogy először azt az információt kapta a felperestől és az ISHR-MS-től, miszerint semmiféle különös eljárás megszervezésére nem került sor azon tény okán, hogy a szóban forgó összegek, összességében 42 424,44 euró, különböző költségvetési tételek alapján könyvelték el. Azt is kiemelte, hogy a felperes egyik képviselője másnap három különböző kiadóvállalat által benyújtott ajánlatot adott át, és kifejtette, hogy rosszul értette a feltett kérdést, és e három ajánlatot figyelembe vették a szolgáltató kiválasztása előtt.

59 Márpedig meg kell állapítani, hogy a tények ezen leírása a megtámadott határozatban, különösen annak (19) és (20) preambulumbekezdésében is szerepel, és ez a határozat nem az auditor 2013. május 3-i levelén alapul, és nem is utal az auditor levelének azon részeire, amelyek e dokumentum azon változatában, amelyet megküldtek a felperesnek, nem voltak hozzáférhetőek.

60 Másodsorban az OLAF-jelentést illetően, az abban leírt tények, amelyek a megtámadott határozatban is szerepelnek, a fenti 29. pontban említett tények. E jelentésből az következik, hogy az auditornak az ellenőrzés keretében átadott dokumentumok olyan hamis dokumentumok voltak, amelyeket az ISHR-MS képviselőjének kérésére dolgoztak ki ezen ellenőrzés céljából annak érdekében, hogy azt a benyomást keltsék, hogy tiszteletben tartották a szerződést. Ebben a jelentésben az OLAF előadja, hogy meg tudta erősíteni a támogatás kedvezményezettje által alkalmazott csalárd módszert.

61 Márpedig úgy tűnik, hogy a tényeknek a megtámadott határozatban, és különösen (19) és (20) preambulumbekezdésében szereplő leírása megfelel az OLAF-jelentés azon megállapításainak, amelyek a fenti 29. és 60. pontban szerepelnek. Egyébiránt, bár az említett jelentésben az OLAF kizárólag az ISHR-MS szerepére utal, és nem érinti a felperesre vonatkozó azon pontos tényeket, amelyekre a Bizottság támaszkodott a megtámadott határozat elfogadása céljából, ugyanakkor e határozatban a Bizottság nem támaszkodik és nem is hivatkozik e jelentés azon részeire, amelyek e dokumentumnak a felperes számára megküldött változatában nem voltak hozzáférhetőek.

62 Összegzésképpen, a szóban forgó dokumentumot illetően a megtámadott határozat kizárólag a felperest érintő tényekre támaszkodik, amelyek említésre kerültek a hozzáférhető részekben, amelyekről a felperes tudomást szerzett, és amelyek tekintetében lehetősége volt az állásfoglalásra.

63 A negyedik jogalap első részét tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

64 A negyedik jogalap második részét illetően először is a jelen ügyben alkalmazandó uniós szabályozást kell elemezni.

65 A megtámadott határozat a 966/2012 rendelet 105a. cikkének (2) bekezdése alapján került elfogadásra, amely ekképp rendelkezik:

„(2) A kizárásra és/vagy a pénzügyi szankció kiszabására vonatkozó határozatot az ajánlatkérő szervnek kell meghoznia. E határozatnak jogerős ítéleten vagy jogerős közigazgatási határozaton kell alapulnia.

A 106. cikk (2) bekezdésében említett helyzetekben azonban az ajánlatkérő szervnek elő kell terjesztenie az ügyet a 108. cikkben említett testület számára annak céljából, hogy biztosítható legyen az ilyen helyzetek központosított értékelése. Ilyen esetekben az ajánlatkérő szervnek a döntést előzetes jogi minősítés alapján kell meghoznia, figyelembe véve a testület ajánlását.

[…]”

66 A 966/2012 rendelet 106. cikke előírja:

„(1) Az ajánlatkérő szerv köteles kizárni az e rendelet hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárásokban való részvételből azt a gazdasági szereplőt, aki vagy amely:

[…]

c) jogerős ítélet vagy jogerős közigazgatási határozat megállapította, hogy súlyos szakmai kötelezettségszegést követett el azáltal, hogy megsértette a szakmai tevékenységére vonatkozó törvényeket, rendeleteket vagy etikai normákat, vagy a szakmai hitelességét befolyásoló, szándékosságra vagy súlyos gondatlanságra utaló jogellenes magatartást tanúsított, beleértve különösen az alábbiakat:

[…]

(2) Jogerős ítélet vagy adott esetben jogerős közigazgatási határozat hiányában az (1) bekezdés c), d) és f) pontjában említett esetekben […] az ajánlatkérő szervnek az említett pontokban foglalt magatartás előzetes jogi minősítése alapján, a feltárt tények vagy a 108. cikkben említett testület ajánlásában szereplő egyéb megállapítások figyelembevételével kell kizárnia a gazdasági szereplőt.

[…]”

67 A 966/2012 rendelet 108. cikke értelmében:

„(5) Az ajánlatkérő szerv csak azt követően hozhat kizárásra és/vagy pénzügyi szankciók kiszabására vonatkozó határozatot, illetve a vonatkozó információk közzétételére vonatkozó határozatot, ha ehhez megszerezte a testület ajánlását, amennyiben az adott határozat a 106. cikk (2) bekezdésében említett előzetes minősítésen alapul.

[…]

(8) A testület előtt a következő eljárást kell alkalmazni:

a) a kérelmet benyújtó ajánlatkérő szerv az e cikk (3) bekezdésében említett szükséges információk, továbbá a 106. cikk (2) bekezdésében említett tények és megállapítások kíséretében, valamint a feltételezett, kizárást indokoló helyzet ismertetésével együtt előterjeszti az ügyet a testületnek;

b) a testület haladéktalanul értesíti a gazdasági szereplőt a szóban forgó tényekről és azok előzetes jogi minősítéséről, amely a 106. cikk (1) bekezdésének c), d), e) és f) pontjában említett valamely kizárást indokoló helyzetnek minősülhet és/vagy pénzügyi szankciók kiszabásához vezethet. A testület az értesítést ezzel egyidejűleg megküldi a többi ajánlatkérő szervnek is;

c) mielőtt bármilyen ajánlást elfogadna, a testület lehetőséget biztosít a gazdasági szereplőnek és az értesített ajánlatkérő szerveknek észrevételeik benyújtására […];

(9) […]

Amennyiben az ajánlatkérő szerv a testület által ajánlottnál szigorúbb határozatot szándékozik hozni, a határozat meghozatala megfelelő figyelmet kell fordítania a meghallgatáshoz való jog és a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályok tiszteletben tartására.”

68 A jelen ügyben a felperes nem vitatja, hogy a testület meghallgatta. A felperes egyébiránt a testület által három alkalommal, nevezetesen 2017. január 16-án, február 9-én, illetve március 6-án küldött levelekkel kapcsolatban 2017. január 30-i, február 15-i, illetve március 8-i leveleiben foglalt állást. Arra hivatkozik, hogy maga a Bizottság nem hallgatta meg a megtámadott határozat elfogadása előtt, noha erre sor kellett volna, hogy kerüljön.

69 E tekintetben először is, amint az a fenti 54. pontban említésre került, a Bizottság helytelenül hivatkozik a felperes azon érvének elfogadhatatlanságára, miszerint nem hallgatták meg támadott határozat elfogadása előtt, azt állítva, hogy a felperes által első ízben a válasz szakaszában hivatkozott új jogalapról van szó.

70 Az eljárási szabályzat 84. cikkének (1) bekezdése értelmében az eljárás további részében semmilyen új jogalapot nem lehet felhozni, kivéve, ha az olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel. Ezenfelül azon jogalapot, amely valamely korábban közvetlenül vagy közvetve a keresetlevélben kifejtett jogalap kiegészítését jelenti, és amely ahhoz szorosan kapcsolódik, elfogadhatónak kell tekinteni. Azok a jogalapok tehát, amelyek lényege szorosan kapcsolódik a keresetlevélben kifejtett valamely jogalaphoz, nem minősíthetők új jogalapoknak, és az azokra történő hivatkozás megengedett mind a válasz, mind pedig a tárgyalás szakaszában (lásd: 2012. szeptember 12-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, T-394/06, nem tették közzé, EU:T:2012:417, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 A jelen ügyben, egyfelől, a keresetlevél 32. pontjában a felperes azt állítja, hogy „[a] felperes csak akkor kapott lehetőséget, hogy betekintsen [az auditor] 2013. május 3-i [levelébe], az OLAF-jelentésbe […], illetve, hogy állást foglaljon ezekkel kapcsolatban, miután erre vonatkozó kifogást hozott fel”. Másfelől, a válasz 27. és 28. pontjában a felperes azt állítja, hogy „[a Bizottság] összetéveszti a 966/2012 rendelet 108. cikke szerinti, a testület által követett eljárást az [említett rendelet] 106. cikkének (2) bekezdése szerinti, a [Bizottság] által a határozata érdekében követett eljárással”, illetve „a [testület] közvetítője által [hallgatták meg és fért hozzá az iratokhoz], valamint „[a Bizottság maga nem hallgatta meg] határozata elfogadása előtt”, és „[e]z is a meghallgatáshoz való jog megsértését jelenti”.

72 Még ha a felperes e kifogást nagyon tömören említi is a keresetlevélben, tény az, hogy arra hivatkozik, hogy megsértették a meghallgatáshoz való jogát, mivel csak akkor volt lehetősége arra, hogy beletekintsen a szóban forgó dokumentumokba, illetve állást foglaljon azok tárgyáról, miután erre vonatkozó kifogást terjesztett elő. Márpedig az ellenkérelem 43. és 44. pontjában a Bizottság azt állította, hogy az említett dokumentumokhoz való hozzáférésre a testület előtti eljárás szakaszában került sor, azt követően, hogy a felperes válaszában előadta, hogy a meghallgatásához való jogának megsértése abból a tényből ered, hogy maga a Bizottság már nem hallgatta meg a megtámadott határozat elfogadása előtt.

73 Következésképpen, a Bizottság állításával szemben, a felperes a válaszában nem hivatkozott új jogalapra, hanem kiegészítette a keresetlevélben előterjesztett negyedik jogalapot, választ adva a Bizottság által ellenkérelmében az e jogalap tekintetében hivatkozott érvekre.

74 Következésképpen elfogadható a felperesnek a válasz 27. és 28. pontjában hivatkozott, a keresetlevélben szereplő egyik jogalaphoz szorosan kapcsolódó azon érve, miszerint a Bizottság maga nem hallgatta meg a megtámadott határozat elfogadása előtt.

75 Mindazonáltal ezt az érvet érdemben el kell utasítani.

76 Ugyanis, amint az a fenti 14. pontban megállapításra került, a testület ajánlást fogadott el, amelyben felhívta a Bizottságot, hogy súlyos szakmai kötelezettségszegés miatt hat hónapra zárja ki a felperest a közbeszerzési eljárásokban való részvételből és a támogatások nyújtásából. A Bizottság ezt az ajánlást követte a megtámadott határozatban.

77 Következésképpen a Bizottság nem kívánt szigorúbb határozatot elfogadni annál, mint amelyet a testület javasolt, és mivel a megtámadott határozatban a Bizottság ténylegesen ezt az ajánlást követte, a felperes újabb meghallgatása nem volt megkövetelhető.

78 E tekintetben – amint arra a Bizottság is joggal hivatkozik – a felperes újabb meghallgatása azt követően, hogy a testület meghallgatta őt a 966/2012 rendelet 108. cikkének (8) és (9) bekezdésében előírt eljárás keretében, csak akkor követelhető meg, amint azt az említett rendelet 108. cikkének (9) bekezdése előírja, ha a Bizottság szigorúbb határozatot kíván elfogadni, mint amelyet a testület javasolt, a jelen ügyben azonban erről nem volt szó.

79 Mint megalapozatlant el kell tehát utasítani a negyedik jogalap második részét, következésképpen e jogalapot is a maga egészében.

Az arányosság elvének feltételezett megsértéséről

80 A felperes válaszában vitatja a vele szemben kiszabott szankció arányosságát, elsősorban azon évek számára tekintettel, amelyek során több, a Bizottság által társfinanszírozott projektben vett részt, a szerződéses partnerséget is beleértve, anélkül, hogy kritika érte volna az általa feddhetetlenül végzett munkát, valamint figyelemmel arra, hogy nem hoztak vele szemben bírósági vagy közigazgatási határozatot, továbbá a hivatkozott kötelezettségszegés egyedi jellegére, illetve arra, hogy nem merült fel pénzügyi kár a Bizottság tekintetében.

81 A Bizottság azt állítja, hogy egy új, először a válasz szakaszában felhozott kifogásról van szó, amely az eljárási szabályzat 84. cikkének értelmében elfogadhatatlan, illetve mindenesetre megalapozatlan.

82 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a 966/2012 rendelet 108. cikkének (11) bekezdése értelmében – a 966/2012 rendelet módosításáról szóló, 2015. október 28-i (EU, Euratom) 2015/1929 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 286., 1. o.) szerinti változatában – a Törvényszék „korlátlan hatáskörrel rendelkezik azon határozatok felülvizsgálatát illetően, amelyekkel az ajánlatkérő szerv kizár egy gazdasági szereplőt és/vagy pénzügyi szankciókat szab ki, így tehát csökkentheti vagy növelheti a kizárás időtartamát és/vagy törölheti, csökkentheti vagy növelheti a kiszabott pénzügyi szankciókat”.

83 Mindazonáltal a Bíróság szerint a korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása nem egyezik meg a hivatalból való felülvizsgálattal, és az uniós bíróságok előtti eljárás kontradiktórius. A közrenden alapuló jogalapok kivételével, amelyeket – úgymint a megtámadott határozat indokolásának hiányát – a bíróságnak hivatalból kell megvizsgálnia, a felperesnek kell felhoznia a megtámadott határozattal szembeni jogalapokat, és neki kell bizonyítékokat előterjesztenie e jogalapok alátámasztása érdekében. Az egész megtámadott határozat hivatalból való felülvizsgálatának hiánya nem sérti a hatékony bírói jogvédelem elvét. Ezen elv tiszteletben tartásához nem nélkülözhetetlen az, hogy a Törvényszék – amely ugyan köteles megválaszolni a felhozott jogalapokat, és mind jogi, mind pedig ténybeli

szempontból felülvizsgálatot gyakorolni – köteles legyen hivatalból újból megvizsgálni az ügy összes iratát (lásd analógia útján: 2011. december 8-i Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 64. és 66. pont).

84 A jelen ügyben, amint az már a fenti 22. pontban említésre került, a keresetlevélben a felperes négy jogalapot hozott fel a megtámadott határozattal szemben. Először, a Bizottság hiányosan állapította meg a felperessel szembeni szankciót igazoló tényeket. Másodszor, a Bizottság a végső jelentéssel ellentmondásos módon értékelte a tényeket. Harmadszor, a Bizottság az OLAF-jelentéssel ellentmondásos módon értékelte a tényeket. Negyedszer, a Bizottság megsértette a felperes meghallgatáshoz való jogát.

85 Meg kell állapítani, hogy a felperes a keresetlevélben anélkül kérte a megtámadott határozat megsemmisítését, hogy vitatta volna a vele szemben kiszabott szankció jogszerűségét, illetve – még kevésbé – annak arányosságát.

86 Az első ízben a válaszban felhozott, az arányosság elvének megsértésére vonatkozó kifogás tehát nem minősül a korábban közvetlenül vagy közvetetten a keresetben hivatkozott valamely jogalaphoz szorosan kapcsolódó kiegészítésének.

87 Ezenfelül, az arányosság elvének megsértésére alapított kifogás azokon a tényezőkön alapul, amelyeket a felperes keresetének benyújtása időpontjában ismert. Márpedig az eljárási szabályzat 84. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy az eljárás további részében semmilyen új jogalapot nem lehet felhozni, kivéve, ha az olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel. Következésképpen a válasz szakaszában felhozott e kifogás elfogadhatatlan.

88 Ennélfogva a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

89 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

90 A felperest, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (kilencedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék a „Pro NGO!” (Non-Governmental-Organisations/Nicht-Regierungs-Organisationen) e.V.-t kötelezi a költségek viselésére.

Gervasoni Madise da Silva Passos

Kihirdetve Luxembourgban, a 2018. november 8-i nyilvános ülésen.

Aláírások